

OSNOVNA ŠOLA PREŽIHOVEGA VORANCA MARIBOR**UČITELJI:** Željko Pintarič, Tea Mitrović, Mojca Alešovec in Darinka Muraus**PREDMETI:** ŠVZ, SLO, KEM, BIO**RAZRED:** 9.a in b**DATUM IN URA:** 3., 4., 6. oktober**UČNA TEMA:** Povezanost telesnega in duševnega zdravja**UČNA ENOTA:** Ali je ljubezen hrana za zmogljivost srčne mišice?**CILJI:** medpredmetno povezovanje pri naravoslovnem dnevu in pri urah pouka**ŠVZ:**

- razumejo oskrbo mišičnih celic s hrano in kisikom ter jo povežejo s fizično aktivnostjo telesa,
- razumejo pomen gibanja za usklajen razvoj tako skeletnega, mišičnega in živčnega sistema kot razvoj in delovanje celotnega organizma.
- spremljati srčni utrip
- spremljati kondicijsko pripravljenost

SLO:

- ustvarjalno interpretativno berejo ljubezenske pesmi,
- upovedujejo literarno estetsko doživetje, zaznavanje rimane pesmi in razumevanja njegove povezave s sporočilnostjo,
- pojasnjujejo svoje razumevanje primere, okrasnega pridevka, metafore, posebitve v sobesedilu,
- razumejo in strnjeno govorno izrazijo ljubezensko temo pesemskega besedila.
- pišejo poustvarjalna in ustvarjalna besedila, ki vključujejo prvine umetnostnega jezika,
- pišejo ljubezenske ali doživljajske pesmi ter govorno razlagajo povezave s sporočilnostjo,
- pisno upovedujejo videnje pesemskih slik, preoblikujejo kakšno in opišejo, kako se spremenita njena podoba in njen pomen.

KEM:

- ugotovijo pomen vnašanja elektrolitov v organizem,
- poznajo pomen, uporabo in vpliv kislin, baz in soli v življenju in okolju,
- se seznanijo s kislimi in bazičnimi živili,
- sestavijo prehranjevalno piramido in jo skušajo prenesti v vsakdanje življenje,
- predlagajo in izvedejo osveščanje vrstnikov in družin o oskrbi telesa z vodo in minerali in zdravo hrano.

BIO:

- razumejo oskrbo mišičnih celic s hrano in kisikom, ter jo povežejo s fizično aktivnostjo telesa,
- razumejo pomen gibanja za usklajen razvoj tako skeletnega, mišičnega in živčnega sistema kot razvoj in delovanje celotnega organizma,
- ugotovijo kaj se dogaja v skeletnih mišicah, ko se krčijo in sproščajo,
- spoznajo, da je glavni vir energije za delo mišic grozdni sladkor,
- razumejo, zakaj se mora naše telo po dolgotrajnem naporu ohladiti.

UČNE METODE:**ŠVZ:** frontalna vadba-obhodna vadba**SLO:****KEM:** frontalna, skupinska**BIO:** frontalna, skupinska

UČNE OBLIKE:**ŠVZ:** demonstracija, razlaga, pogovor**SLO:****KEM:** razlaga, vodeni razgovor, merjenje, delo v skupini, poročanje**BIO:** razlaga, vodeni razgovor, opazovanje, prikazovanje, poročanje**UČNI PRIPOMOČKI IN SREDSTVA:****ŠVZ:**

medicinke, švedska skrinja, kolebnice, tanke blazine, žoge za odbojko, klopki, žoge za košarko, piščalka, sistem polar (1 x), delovni listi, pisala

SLO:

Ljubezenska poezija sodobnih slovenskih pesnikov (Niko Grafenauer, Tone Pavček, Andrej Rozman Roza, Ervin Fritz ...) – izbrane pesmi.

Učni listi ali kratka navodila za interpretacijo ter tvorbo pesmi, proze.

KEM:

Spletno gradivo, drsnice, učni list, slike živil, seznam kislih in bazičnih živil, plakat, napitki z elektroliti. pH lističi

BIO:

Učbenik: Biologija 9, DZS, Dr. Marjan Pocajt, dr. Anton Širca, ANATOMIJA IN FIZIOLOGIJA, DZS, 1979, spletno gradivo, drsnice, živila z vsebnostjo glukoze, prehranska dopolnila

MEDPREDMETNE POVEZAVE: ŠVZ, SLO, KEM, BIO**POTEK UČNE URE**

UČITELJ	UČENCI
<p>ŠVZ <u>UVODNI DEL</u></p> <p>MOTIVACIJA Pogovor o tem kaj lahko ugotovimo s pomočjo srčnega utripa(kadar je telo v mirovanju ali v gibanju)-srčni utrip med vadbo naraste, odvisno od intenzivnosti vadbe ter telesne pripravljenosti.</p> <p><u>JEDRNI DEL</u></p> <p>VSEBINSKA RAZČLEMB razlaga vaj in demonstracija vaj (s pomočjo učencev)</p> <ul style="list-style-type: none"> • merjenje časa pri delu in odmoru • spodbujati in motivirati učence • razložiti kako se palpacijsko meri srčni utrip <p>DOMAČE DELO</p> <p><u>ZAKLJUČNI DEL</u></p> <p>Pogovor o pomenu merjenja srčnega utripa pri načrtovanju in izvajanju vadbe in pri vsakodnevnih prostočasnih dejavnostih.</p>	<p>Povejo svoje izkušnje z merjenjem utripa. Naštejejo še druge načine in pripomočke za merjenje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • pravilno in konkretno izvajanje vaj • merjenje srčnega utripa • zapisovanje v delovni list (osebni karton) <p>Sodelujejo pri pogovoru</p>

<p>SLO <u>UVODNI DEL</u></p> <p>MOTIVACIJA Preberem verz Andreja Rozmana Roze in jih vzpodbudim k razmišljanju o ljubezni</p> <p><u>JEDRNI DEL</u></p> <p>Učence razdelim v skupine, določim vodje skupin in dam navodila za skupinsko delo. Pomagam pri morebitnem nerazumevanju sporočilnosti oziroma ideje pesmi.</p> <p>DOMAČE DELO Učenci poiščejo svojo ljubezensko pesem, s katero najbolj izrazijo svoje doživljanje ljubezni.</p> <p><u>ZAKLJUČNI DEL</u></p> <p>Ali je ljubezen samo notranje doživljanje? Ali smo našli odgovor v poeziji in svoji ustvarjalnosti?</p>	<p>Prisluhnejo in povežejo tematiko s svojim izkustvenim svetom.</p> <p>Učenci so razdeljeni v skupine. Vsaka skupina dobi določeno ljubezensko pesem. S pomočjo navodil pesem interpretirajo, iščejo sporočilnost in povezanost s svojim izkustvenim svetom. Vodja skupine ostalim učencem prebere pesem in pove povzetek dela svoje skupine. Učenci sami tvorijo svojo ljubezensko ali doživljajsko, razmišljujočo pesem ali kratko prozno refleksijo.</p> <p>Kritično razmišljajo in presojujejo.</p>
<p>KEM <u>UVODNI DEL</u></p> <p>MOTIVACIJA Ali ste kdaj že pomotoma okusili svoj znoj?</p> <p><u>JEDRNI DEL</u></p> <p>VSEBINSKA RAZČLEMB</p> <p>Razložim sestava znoja! Pokažem diagram in drsnice. Seznamim s potrebo po nadomeščanju tekočin in elektrolitov Dam navodila za merjenje pH znoja.</p>	<p>Se vključujejo v razgovor, povedo svoje izkušnje.</p> <p>Sodelujejo, sklepajo, povedo. Opišejo svoje navade pri oskrbi telesa s tekočinami. Po nekaj minutah telesne aktivnosti izmerijo pH znoja.</p>

<p>Razložim ugoden vpliv bazičnih živil na našo prebavo. Razdelim učne liste. Utrdimo osnovno zgradbo prehrabene piramide (nova z vodo)!</p> <p>DOMAČE DELO Pozovem, nagovorim, kako bodo osveščali družino in vrstnike s pomenom pitja vode, zdravih napitkov in zdrave hrane.</p> <p><u>ZAKLJUČNI DEL</u></p> <p>Pripravim pogoje za predstavitev dela in skupaj z učenci naredimo povzetke in zaključke.</p>	<p>Uporabijo novo znanje za sestavo prehrabene piramide.</p> <p>Predlagajo načine osveščanja doma in v družbi.</p> <p>Predstavijo svoje prehrabene piramide in jih znajo zagovarjati.</p>
<p>BIO <u>UVODNI DEL</u></p> <p>MOTIVACIJA Zakaj me bolijo mišice, kaj bo slabo vreme? Se tudi srčna mišica utruji?</p> <p><u>JEDRNI DEL</u></p> <p>VSEBINSKA RAZČLEMB Ponovimo, kaj potrebujejo mišice za svoje delo.</p> <p>Razložim kaj se dogaja v mišicah ob krčenju in sproščanju. Ob sliki v učbeniku razložim, zakaj nastanejo bolečine v mišicah. Vodim razgovor o pomenu vsakodnevnega gibanja za usklajen telesni razvoj. Dam navodila za izdelavo ankete.</p> <p>Seznamim jih z žvili, ki vsebujejo zdrave ogljikove hidrate. Pokažem napitke in prehranska dopolnila</p> <p>DOMAČE DELO Anketiranje.</p> <p><u>ZAKLJUČNI DEL</u> Analiza ankete in povzetki.</p> <p>OPOMBA</p>	<p>Odgovorijo na vprašanja, podajo svoja mnenja in jih argumentirajo. Povedo svoje izkušnje.</p> <p>Sodelujejo, sklepajo, odgovarjajo na vprašanja.</p> <p>Si pridobijo predstave o procesih v mišici s pomočjo učbenika in slikovnega gradiva.</p> <p>Delo v skupinah. Sestavijo kratko anketo o telesni aktivnosti in o nadomeščanju telesni tekočin.</p> <p>Anketirajo doma v družini ali vrstnike. Opravijo analizo ankete.</p> <p>Predstavijo analizo ankete.</p>

OSNOVNA ŠOLA PREŽIHOVEGA VORANCA MARIBOR**UČITELJ:** Mojca Alešovec**PREDMET:** SLOVENŠČINA**RAZRED:** 9. a, b**DATUM IN URA:** 4. 10. 2011**UČNA TEMA:** Ali je ljubezen hrana za zmogljivost srčne mišice?**UČNA ENOTA:** Spolnost in ljubezen v poeziji**CILJI:**

- ustvarjalno interpretativno berejo ljubezenske pesmi,
- upovedujejo literarno estetsko doživetje, zaznavajo rimane pesmi in razumevanja njegove povezave s sporočilnostjo,
- pojasnjujejo svoje razumevanje primere, okrasnega pridevka, metafore, poosebitve v sobesedilu,
- razumejo in strnjeno govorno izrazijo ljubezensko temo pesemskega besedila,
- pišejo poustvarjalna in ustvarjalna besedila, ki vključujejo prvine umetnostnega jezika,
- pišejo ljubezenske ali doživljajske pesmi ter govorno razlagajo povezave s sporočilnostjo,
- pisno upovedujejo videnje pesemskih slik, preoblikujejo kakšno in opišejo, kako se spremenita njena podoba in njen pomen.

UČNE METODE: pogovor, delo z besedilom, metoda pisanja, metoda izkustvenega učenja (samorefleksija).**UČNE OBLIKE:** frontalna, individualna, skupinsko delo.**UČNI PRIPOMOČKI IN SREDSTVA:**

Ljubezenska poezija sodobnih slovenskih pesnikov (Niko Grafenauer, Tone Pavček, Andrej Rozman Roza, Ervin Fritz, Boris A. Novak ...) – izbrane pesmi.

Učni listi ali kratka navodila za interpretacijo ter tvorbo pesmi, proze.

MEDPREDMETNE POVEZAVE: Kemija, biologija, športna vzgoja**POTEK UČNE URE****UČITELJ****UČENCI****UVODNI DEL**

Učence nagovorim, da se bomo danes pogovarjali o stvareh, ki verjetno njih v tem trenutku najbolj zanimajo.

Napeljem pogovor s pomočjo vprašanj:

- kaj mislijo, kaj bi bila tema današnje ure?
- kaj je tisto, kar se jim trenutno najbolj *dogaja*?
- ali so kaj zaljubljeni?
- kako to začutijo?
- ali jim je to prijetno ali ne ...
- kako se to odraža v vsakdanjih opravilih, pri učenju ...
- kaj v tem obdobju najraje počnejo?
- ali se kdaj zatečejo h kakšnemu umetniškemu izražanju (glasba, slika, fotografija, pesem ...).

Učenci razmišljajo, odgovarjajo, ugotavljajo ...

MOTIVACIJA

Preberem pesem Andreja Rozmana Roze *Oba roparja* (Razmigajmo se v križu, 2003).
Vodim pogovor, napeljem na metafore:
poljub sem ti vzela; si mi ukradla srce ...

JEDRNI DEL

Učence razdelim v 4 skupine, določim vodjo in poročevalca.

Vsaka skupina dobi naslednje ljubezenske pesmi:

- Andrej Rozman Roza: Stanja (Razmigajmo se v križu, 2003),
- Ervin Fritz: Dekliška (Favn – pesmičice kosmatičice, 1998),
- Boris A. Novak: Potem, Tvoj vonj, Najini sprehodi, Čakanje, Tvoje telo, Tvoje oči (Alba, 1999),
- Niko Grafenauer: pesniška zbirka Skrivnosti (1990),
- Tone Pavček: pesniška zbirka Majnice, fulaste pesmi (2010).

VSEBINSKA RAZČLEMB

1. Dam navodila za skupinsko delo. Vsaka skupina dobi svoj učni list (priloga) in izbrano navedeno literaturo (vsi T. Pavčka in N. Grafenauerja, ostalo po izbiri). Pesmi preberejo, izpolnijo učni list in poročajo.
2. Samorefleksija: učencem povem, da bodo zdaj razmišljali o sebi, o svojem čustvovanju in vedenju, izražanju svojih občutkov, ljubezni, hrepenenja ...

Vodim pogovor o tem, kako lahko doživljamo ljubezen, spolnost oziroma tudi erotičnost s pomočjo poezije, z besednim izrazom kot rešitev pred notranjo stisko ali kot tolažbo.
3. Vsak poskuša napisati nekaj svojih ljubezenskih, erotičnih ali hrepenenja polnih verzov.

ZAKLJUČNI DEL

**Ali je ljubezen samo notranje doživljanje?
Ali smo našli odgovor v poeziji in svoji
ustvarjalnosti?**

Poslušajo pesem, interpretirajo, iščejo povezave z napovedano temo, razlagajo metafore.

Razdelijo se v skupine.

Svoje misli, ideje in doživetja izražajo z zapisom, pogovorom. Povezujejo tematiko pesmi s svojim doživljajskim svetom.

Vsak član skupine poišče med dano literaturo pesem, ki ga najbolj označi, določi, je najbolj njegova. Nekateri učenci to pesem tudi interpretirajo (prostovoljno).

Učenci razmišljajo, odgovarjajo, razlagajo, pripovedujejo svoja doživetja, izkustva, občutke ...

Pišejo, ustvarjajo, pesnijo, razmišljajo, interpretirajo ...
Iščejo skupno misel, idejo, sporočilo ...

Kritično presojujejo in iščejo odgovore, vsak zase.

OPOMBA

V pripravi nisem načrtovala diferenciacije, ker sem jo izvajala sproti, po potrebi. Pogovarjali smo se o **čustvih**, pri čimer pa so po navadi učenci nižje ravni na tem področju lahko močnejši ali celo boljši od drugih.

NAVODILO

Na list zapišite le ključne besede ali misli, utrinke, da vam bodo v pomoč pri interpretaciji.

1. Prelistajte obe pesniški zbirki (Tone Pavček – Majnice in Niko Grafenauer – Skrivnosti), poiščite izključno ljubezenske pesmi; preberite tudi pesmi na listih.
2. Razmišljajte, kaj vam takšne pesmi dajo? Kaj vam sporočajo? Kaj v vas vzbudijo, poiščejo, odkrijejo ...?

3. Kako jih doživljate vi? Ali občutite ljubezen tudi na takšen (umetniški, visoki, leporečni, ustvarjalni) način? Ali občutite notranje doživljanje?

4. Ali bi vas v valu hrepenenja lahko *nahrnila* tudi ljubezen v poeziji? Bi znali v njej najti tolažbo in v pesniku tolažnika, v smislu, da niste edini, ki tako čutite? Ali se ti ob določeni pesmi porodi vprašanje: *kako je pesnik vedel, da se točno tako počutim, in to izrazil z besedami, ki bi jih lahko vzel za svoje?*

5. Se vam zdi, da je lahko tudi spolnost – nikakor ločena od ljubezni – izražena na nek visok, umetniški način, s pomočjo besed in domišljije? Ali najdete v kateri pesmi spolnost kot najvišjo obliko pripadnosti in visoko pesem ljubezni?

6. Vsak izmed vas naj poišče pesem zase, takšno, ki ga najbolj zaznamuje, označi, določi. Svoje ime in naslov pesmi zapišite, če želite, jo preberete.

EVALVACIJSKI VPRAŠALNIK ZA UČITELJE/OPAZOVALCE

Datum: 4. 10. 2011

Šola: OŠ Prežihovega Voranca Maribor

Razred: 9.a, b

Starost otrok: 14 let

Ime in priimek evalvatorja: Darinka Muraus, Tea Mitrovič

Učna tema: Spolnost in ljubezen v poeziji

1. OCENA DOSEGANJA CILJEV/NAMENA UČNE URE:

Namen učne ure je bil dosežen, cilji pa le delno, ura je bila preobsežno zastavljena.

2. FAZE UČNEGA PROCESA (izhodišče, uvod, osrednji del, zaključni del):

Izvedena po fazah učnega procesa.

3. METODE IN OBLIKE DELA (ustreznost, razumljivost):

Metode so bile ustrezne in razumljive.

4. KOMUNIKACIJA V RAZREDU (verbalna in neverbalna):

Komunikacija je odprta, dobra.

5. SPODBUJANJE K LASTNI AKTIVNOSTI:

Medsebojno sodelovanje v skupini, branje, interpretiranje pesmi, zapisovanje.

6. PRIMERNOST UČNEGA GRADIVA IN PRIPOMOČKOV:

Ustrezno izbrano, primerno.

7. MEDPREDMETNE POVEZAVE:

ŠVZ, KEM, BIO.

8. KAJ BI SPREMENIL/A PRI URI? (predlogi, ideje, komentarji):

Dobro izbrane pesmi.

Končni sklep sestanka po uri naj odgovori na vprašanje: **Kaj bi bilo lahko boljše oz. kaj bi lahko spremenili?**

Opomba za opazovalca

Začetek ure: Miren začetek, učenci so prisluhnili, brali, sodelovali ...	Spremembe na koncu ure (glede na cilje): Cilji so bili preobsežni. Učni proces bi s to tematiko lahko trajal dve šolski uri.
---	---

EVALVACIJSKI VPRAŠALNIK ZA UČENCE

Datum:

Šola:

Razred:

Starost:

Spol: D F

Ime in priimek evalvatorja (učenca):

Učna tema: Spolnost in ljubezen v poeziji (SLJ)

Ali misliš, da lahko ljubezen in spolnost doživljamo in izražamo skozi besedno umetnost?

Odgovori učencev

- **Pred uro:**

Da / Da, lahko / Mislim, da lahko / Ne (z *ne* so odgovorili predvsem fantje).

- **Po uri:**

odgovori v večji meri ostanejo enaki, le pri treh učenkah se *ne* spremeni v *da*, *ampak se jim zdi, da takšne teme niso primerne ...*

Učenci so na začetku ure (ob napovedi teme) bili nekoliko zadržani, saj niso pričakovali, da bi se pri slovenščini lahko pogovarjali tudi o spolnosti, še manj da bi jo našli v literaturi. A že uvodna pesem jih je prebudila in so se nekoliko sprostili, da so pesem tudi svobodno interpretirali. Kljub končnim odgovorom (posebej pri dečkih) sem dobila občutek, da so listali po knjigah z zanimanjem, dečki, ki so sicer pri pouku moteči, so tokrat sodelovali in iskali pesem, primerno zase, nekatera dekleta so si nekaj ljubezenskih verzov celo prepisovala. Učenka, ki izhaja iz nebralnega okolja in je tudi po učnem uspehu slaba, je po pouku prišla do mene in me prosila, če ji lahko določene pesmi skopiram.

V vseh teh drobnih dogodkih sem vedela, da jim je ta ura književnosti dala veliko več kot je pokazala statistika odgovorov na vprašalniku. Res so bili do vprašalnikov (tisti dan že tretjič) na začetku in na koncu ure odklonilni.

Ker je bila ura drugače zasnovana – nekoliko raziskovalno – in ker smo govorili o temi, ki otroke v tej starosti zelo zanima, mislim, da je večini učencev dala nov vpogled na literaturo nasploh. Iskati odgovore na svoja nikoli odgovorjena vprašanja prav v knjigah.

Mojca Alešovec